

سوالات درس سوم دین و زندگی (۳) پایه دوازدهم رشته های تجربی و ریاضی

- (۱) نام دیگر توحید عملی چیست؟ توحید عبادی (توحید در عبادت)
- (۲) بیت زیر بیانگر کدامیک از مراتب توحید است؟
برآستان جانان گر سر توان نهادن گلبانگ سربلندی برآسمان توان زد (بیانگر توحید عملی است.)
- (۳) هر سبکی از زندگی ریشه در اندیشه های خاصی دارد و از جهان بینی ویژه ای سرچشمه می گیرد.
- (۴) شناخت ریشه های سبک زندگی به تصمیم گیری درست ما کمک فراوان می کند. (ص/غ)
- (۵) *زندگی توحیدی ریشه در چه چیزی دارد؟ جهان بینی توحیدی
- (۶) *زندگی توحیدی شیوه ای از زندگی است که ریشه در جهان بینی توحیدی دارد.
- (۷) مهم ترین عامل در تعیین هدف ها و رفتار های هر فرد چیست؟ افکار و اعتقادات هر فرد
- (۸) آگاهی و دانش، بزرگ ترین کمال انسان است.
- (۹) هر فردی متناسب با اعتقادات خویش، مسیر زندگی خود را انتخاب می کند. (ص/غ)
- (۱۰) افراد چگونه مسیر زندگی خود را انتخاب می کنند؟ متناسب با اعتقادات خویش
- (۱۱) انسان چگونه می تواند در مسیر توحید عملی حرکت کند؟ انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته است و ایمان دارد که او پروردگار هستی است، رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت و جهت زندگی خود را خدا قرار خواهد داد.
- (۱۲) جعفر بن ابی طالب در حضور «نجاشی» پادشاه حبشه، وضعیت قبل از اسلام را چگونه توصیف کرد؟ ما قبلاً قومی جاهل بودیم، بت می پرستیدیم، مردار می خوردیم، مرتکب زشتی ها می شدیم، پیوند خویشاوندی را قطع می کردیم، بی پناه را پناه نمی دادیم و قوی، ضعیف را می بلعید. این چنین بودیم تا اینکه خداوند از میان ما پیامبری مبعوث فرمود که خانواده اش را می شناسیم و به صداقت و امانت داری و عفتش ایمان داریم.
- (۱۳) جعفر بن ابی طالب در حضور «نجاشی» پادشاه حبشه، اثرات پذیرش اعتقاد به توحید را چگونه توصیف کرد؟ پیامبر، ما را به خدا فراخواند که او را یگانه بدانیم، عبادت کنیم و آنچه را که خود و پدرانمان می پرستیدیم کنار بگذاریم، چیزی را شریک او قرار ندهیم، او ما را به عدل، احسان، راستی، درستی، امانت داری و نیکی نسبت به خویشان و همسایگان دعوت کرد و از خوردن مال یتیم و ارتکاب فحشا و منکر و دروغ نهی کرد و دستور داد نماز را به پا داریم، زکات بپردازیم و ماه رمضان را روزه بگیریم.
- (۱۴) *هر یک از عبارات زیر بیانگر کدامیک از مراتب توحید است؟
(الف) (انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته است) توحید در خالقیت
(ب) (خداوند پروردگار هستی است) توحید در ربوبیت
(ج) * (إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ) توحید در ربوبیت (سوال نهایی)
(د) * (إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ) توحید عملی (سوال نهایی)
- (۱۵) منظور از صراط مستقیم در عبارت (إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ) چیست؟ بندگی خدا
- (۱۶) *در آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» خداوند از انسان ها چه درخواستی دارد؟ عبادت و پرستش خداوند
- (۱۷) *علت و معلول (إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ) را بنویسید. علت: (إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ) = توحید در ربوبیت معلول: (فأعبدوه) = توحید عملی
- (۱۸) * بعد فردی توحید عملی به چه معنا است؟ هرکسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند، گام در مسیر توحید عملی گذاشته است.

ادامه سوالات درس سوم دین و زندگی (۳) پایه دوازدهم رشته های تجربی و ریاضی

- ۱۹) *انسان موحد از نظر بعد فردی توحید عملی چه ویژگی هایی دارد؟ انسان موحد می کوشد تمایلات درونی و تصمیم ها و فعالیت های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد
- ۲۰) * انسان موحد، چون زندگی خود را براساس رضایت خدا تنظیم کرده، شخصیتی ثابت و دارد و برخوردار از است. جواب: پایدار ۰/۲۵ آرامش روحی ۰/۲۵
- ۲۱) چرا انسان موحد همواره انسانی امیدوار است؟ (۱) جهان معنای خاص خود را دارد از نظر او هیچ حادثه ای در عالم بی حکمت نیست گرچه حکمت آن را نداند (۲) در مقابل سختی ها و مشکلات، صبور و استوار است.
- ۲۲) باور انسان موحد در مورد دشواری های زندگی چیست؟ آنها را بستی برای رشد و شکوفایی خود می داند.
- ۲۳) دوبیت زیر بیانگر کدام توحید است؟ بعد فردی توحید عملی
سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هرچه بر سر ما می رود ارادت اوست
نظیر دوست ندیدم، اگرچه از مه و مهر نهادم آینه ها در مقابل رخ دوست
- ۲۴) *چرا انسان موحد دارای شخصیتی ثابت و پایدار و برخوردار از آرامش روحی است؟ چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمانهای اوست.
- ۲۵) انسان موحد چه ویژگی هایی دارد؟ ۱- انسان موحد دارای شخصیتی ثابت و پایدار ۲- دارای آرامش روحی است ۳- او می داند که خداوند او را در برابر موجودات جهان مسئول قرار داده است.
- ۲۶) (انسان موحد می داند که خداوند او را در برابر موجودات جهان مسئول قرار داده است) منظور از مسئولیت چیست؟
۱- بدن خود را امانتی الهی می داند حق ندارد به آن آسیب برساند. ۲- حق ندارد سلامتی دیگران را به خطر بندازد. ۳- به حیوانات آسیب نمی رساند بلکه به ادامه بقا آنها کمک می کند.
- ۲۷) منظور از هَوَاهُ در آیه (أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا) چیست؟ هوای نفس
- ۲۸) آیه (أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا) بیانگر کدام شرک است؟ شرک عملی در بعد فردی
- ۲۹) تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت بیانگر کدام نوع شرک است؟ شرک در توحید عملی
- ۳۰) تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت باعث چه چیزی می شود؟ باعث می شود شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد؛ زیرا از یک سو هوای نفس وی هر روز خواسته جدیدی جلوی روی او قرار می دهد و از سوی دیگر، قدرتهای مادی که هر روز رنگ عوض می کنند او را به بردگی جدیدی می کشانند.
- ۳۱) چرا تسلیم در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت باعث می شود شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد؟ زیرا از یکسو هوای نفس وی هر روز خواسته جدیدی جلوی روی او قرار می دهد و از سوی دیگر، قدرتهای مادی که هر روز رنگ عوض می کنند او را به بردگی جدیدی می کشانند.
- ۳۲) * شخصیت انسان موحد و مشرک را از جهت داشتن آرامش روحی با یکدیگر مقایسه کنید.
انسان موحد، چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمانهای اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است. در حالی که انسان مشرک به علت تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار دارد.
- ۳۳) *در چه صورتی انسان گرفتار شرک عملی می شود؟ اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمانهای خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرتهای مادی و طاغوتها (بتهای بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است.
- ۳۴) ویژگی های انسان های مشرک در بعد عملی را بیان کنید. ۱- درونی نا آرام دارند ۲- شخصیتی نا پایدار دارند.

ادامه سوالات درس سوم دین و زندگی (۳) پایه دوازدهم رشته های تجربی و ریاضی

۳۵) * مشرکین در بعد عملی چرا درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار دارند؟ زیرا از یک سو هوای نفس (بت درون) خواسته جدیدی دارد و از یک سو قدرت های مادی (بت بیرون) او را به بردگی جدیدی دعوت می کشانند.

۳۶) * اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و آن را معبود خود قرار دهد، گرفتار چه نوع شرکی شده است؟ شرک عملی در بعد فردی

۳۷) (وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ) بیانگر کدام نوع شرک است؟ این آیه یکی از مصادیق شرک عملی در بعد فردی است.

۳۸) پیام آیه (وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ) را بیان کنید. عبادت خدا در آسودگی بر اساس منافع مادی که یکی از مصادیق شرک عملی در بعد فردی است.

۳۹) تو حید عملی در بعد اجتماعی را توضیح دهید. قرار گرفتن همه نهاد ها و ارکان یک جامعه یا نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از اوست.

۴۰) مهمترین رکن یک جامعه چیست؟ حکومت آن جامعه می باشد

۴۱) * در چه صورت یک نظام اجتماعی، توحیدی است؟ (حکومت یک جامعه توحیدی چه ویژگی هایی باید داشته باشد؟) حاکم آن بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا درآورد.

۴۲) آیا جامعه توحیدی فقط بر رکن سیاسی تاثیر می گذارد؟ خیر علاوه بر رکن سیاسی بر اقتصاد و فرهنگ و سایر ابعاد نیز تاثیر می گذارد.

۴۳) جامعه توحیدی چگونه جامعه ای است؟ از تفرقه و تضاد دوری می کند و به سوی وحدت و هماهنگی حرکت می کند این وحدت و هماهنگی را با تمسک به توحید و یکتاپرستی و قرار گرفتن در سایه حکومت الهی می توان به دست آورد، نه با تمسک به ظالمان و حکومت های غیر الهی.

۴۴) وحدت و هماهنگی چگونه در جامعه توحیدی شکل می گیرد؟ با تمسک به توحید و یکتاپرستی و قرار گرفتن در سایه حکومت الهی

۴۵) آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» بیانگر کدام نوع توحید است؟ توحید عملی در بعد اجتماعی

۴۶) جامعه موحد چگونه با طاغوت برخورد می کند؟ حکومت کسانی را که خداوند به آنها حق حکومت نداده است نمی پذیرد و با آنان که با خداوند و مسلمانان دشمنی می ورزند دوستی نمی کند با ظالمان مبارزه می کند و از محرومان و مستضعفان حمایت می کند.

۴۷) * میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید چه رابطه ای وجود دارد؟ رابطه متقابل

۴۸) رابطه متقابل میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید را توضیح دهید. هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحیدی به خود می گیرد؛ همانطور که هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشند، زمینه برای رشد انسانها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسان تر می گردد.

۴۹) در چه صورتی تفرقه و تضاد جامعه را فرا می گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می رود؟ اگر قرار باشد همه فقط خواسته ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند.

۵۰) سه نمونه از شرک در توحید عملی بعد فردی و نتیجه آن در بعد اجتماعی را بیان کنید. ۱- اگر افراد خواسته های دنیوی خود را دنبال کنند ۲- افراد فقط منافع خود را در نظر بگیرند ۳- افراد اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند در نتیجه در بعد اجتماعی خواهیم داشت ۱- تفرقه و تضاد جامعه را فرا می گیرد ۲- امکان رشد و تعالی از بین می رود ۳- حاکمیت طاغوت را به دنبال دارد و سخنی از حاکمیت خداوند نخواهد بود.

ادامه سوالات درس سوم دین و زندگی (۳) پایه دوازدهم رشته های تجربی و ریاضی

۵۱) در چه صورتی سخن از حاکمیت خداوند و فرمانهای او نیست، بلکه سخن از حاکمیت طاغوت و دستورهای او خواهد بود؟ تفرقه و تضاد جامعه را فرا می گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می رود. در چنین جامعه ای، روز به روز انسانهای ستمگر بیشتر قدرت پیدا می کنند و دیگران را در خدمت امیال خود به کار می گیرند.

۵۲) توحید روح زندگی دینی و شرک روح زندگی ضد دینی است.

۵۳) منظور از انسان عصر حاضر چیست؟ منظور جو غالب جوامع و جو حاکم بر اکثریت افراد است.

۵۴) آیا انسان و جوامع بشری به سوی زندگی توحیدی حرکت می کند؟ خیر ۱- بسیاری از انسان ها جهان خلقت را ملک خود تلقی می کنند ۲- بسیاری از انسان ها به امور دنیوی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد.

۵۵) نتیجه سرگرم شدن به امور دنیوی چیست؟ خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب اینگونه افراد جایگاهی ندارد.

۵۶) بسیاری از انسان ها جهان خلقت را ملک خود تلقی می کنند در واقع چه ذهنیتی دارند؟ آنها خود را مالک و ولی و رب جهان می پندارند.

۵۷) بسیاری از انسان ها جهان خلقت را ملک خود تلقی می کنند این نوع تفکر چه پیامدهایی دارد؟ ۱- تخریب محیط زیست ۲- آلوده شدن طبیعت ۳- پیدا شدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند

۵۸) بسیاری از انسان ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن ها جایگاهی ندارد این امر چگونه صورت می گیرد؟ زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار نگذاشته است.

جواب فعالیت های درس ۳ دین و زندگی ۳ پایه دوازدهم رشته های ریاضی و تجربی

تدبر در قرآن ۱- ص ۳۲

با تدبر در آیه زیر به سوالات پاسخ دهید.

ان الله ربی و ربکم فاعبدوه هذا صراط مستقیم

چرا تنها خداوند را باید عبادت کرد؟ زیرا کسی که خداوند را به عنوان رب هستی قبول دارد تنها او را عبادت می کند و از پرستش غیر او خودداری می کند.

چرا خداوند بندگی خود را، راه راست و درست زندگی بیان کرده است؟ زیرا انسان از راه بندگی خداوند می تواند جهت زندگی خود را خدا قرار دهد و به هدفی که برای او آفریده شده یعنی تقرب به خداوند برسد.

تدبر در قرآن ۲- صفحه ۳۴

با تدبر در آیه زیر به سوالات پاسخ دهید.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

و از میان مردم کسی است که خدا را فقط بر یک حال [و بدون عمل] می پرستد . پس اگر خیری به او برسد بدان اطمینان یابد ، و چون بلایی بدو رسد روی برتابد . در دنیا و آخرت زیان دیده است . این است همان زیان آشکار .

(۱) پرستشی که از روی ایمان باشد با پرستشی که از روی تردید باشد چه تفاوتی دارد ؟

پرستشی که از روی ایمان باشد، پرستشی ثابت و پایدار است یعنی فرد در هر شرایطی چه در خوشی چه در راحتی چه در تنگنا چه در آسایش دست از پرستش خداوند بر نمی دارد.

پرستشی که از روی تردید باشد مقطعی و سطحی است و حوادث تلخ و شیرین آن را تغییر می دهد؛ یعنی وقتی خیری به فرد می رسد خدا را عبادت می کند و هنگامی که سختی و شری به او می رسد از خدا رویگردان می شود.

(۲) چرا برخی انسان ها در برابر هر خیر و شری که به آنها می رسد دو روش متفاوت پیش می گیرند ؟

به ایمان انسان برمی گردد کسی که خدا را با جان و دل پذیرفته و ایمان به خدا در متن زندگی اش قرار نداشته باشد، با توجه به شرایط، خدا را می پرستد؛ این افراد همانند کسانی هستند که در لبه چیزی قرار گرفته اند که در آن چیز مستقر و پا برجا نیستند و با تکان مختصری از مسیر خارج می شوند. اما انسان مومن تابع فرمان های خداست و در هر شرایطی دست از پرستش خداوند برنمی دارد زیرا می داند این جهان تحت تدبیر خداوند حکیم است و هیچ حادثه ای در جهان بی حکمت نیست.

اندیشه و تحقیق - صفحه ۳۸

آیا می توان تنها به جنبه فردی توحید عملی معتقد بود ولی جنبه اجتماعی آن را قبول نداشت ؟

خیر - زیرا میان بعد فردی و بعد اجتماعی و توحید رابطه دوسویه وجود دارد؛ هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه رنگ توحیدی به خود می گیرند همانطور که هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت و اجرای قوانین الهی باشند زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند و بندگی موحدانه آسان تر می گردد.